

اورنبورغ
وباشقه شهرلرگه
بلا تفریق
سنه لك بهاسی ۶ صوم تین
یارم سنه لگی ۲
اوچ آیلغی ۱
بر آیلغی ۵
چیت مملکتلرگه
سنه لك بهاسی ۶ صوم
یارم سنه لگی ۳
ورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »
تیلیفون نومر ۲۸۶
بره ملاب ۱۵ تین.

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیم وصلوات ومساجد يذكر فیها اسم الله
كثیرا ولینصرن الله من یصره ان الله لقوی عزیز

زهان قاسیمی، ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه

دین و معیشت

۹ نچی سنه دوامی

دفتده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنالدر.

بیارلگان یازولاری
اوز غارنورگه اداره
اختیارلیدر. باصلهغان
یازولر کیرو فایتارلماز.
مارفلسن خطلر قبول
ایدلمی آدرس آلماشتروغه
۲۱ تین آنور.
آدریسنی آچق
یازولری اوتنله
آدریسنن مقالهلر
درج ایدلماز.

بره ملاب ۱۵ تین

اورنبورغ وباشقه یوده اولان شکر دلرگه بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵ تین.

«مشایعه»

الشیخ محمد مراد المکی جناب لرینک «مشایعه حزب
الرحمن ومدافعة حزب الشیطان» نام رساله سی نك
۱ ۲ ۳ نچی جزئلری باصلوب چقدی.
رساله موسی بیگی طرفندن میداننه قویلغان
تاریخ ادیان مسئله سی ورحمت الهیه عمومیتی نظریه
رینه ردیه اولو املیله تاعلیفی ایدلوب هرکم آتکلارلق
صورتده یازلغان. معلوم مسئله لر برلن اعتقادی چوالغان
واو مسئله ده حقیقت نهدن عبارت ایدکنی آتکلاروده
کوئلی تر دده اولان تۆرکی طانیغان کشیلره بورساله نی
بور نسخه او یلر نده توتو لازمدر.
بهالری هر جزئی ۱۵ شیره پوچته ایله ۱۷ شیره.

آراقی حقنده

هلاکت که قارشسی. (برنجی آدم)
(خمر حرام بولماس بورون عربلرنک حالی وصحابه لر پیغمبر
مزنک ایسرکلره قیلورغه قوشقان معامله سی، خمر اچوچی نك عبادة
وتوبه سی، حلال دیب اچوچی گه مترتب بولغان حکم شرعی،
مسلمانلر آراسنده خمر ساتو، آراقی ایلان فایدالنو، آراقی ساتوچی غه
حضرت عمر نك ایتکان سوزی، اچکوچینک قیامتده غنی حالی، حضرت
عثمان نك آراقی حقنده سویله گان خطبه سی، اچوچی مسلمان لر نك عالی
عایله و خاتونلری، ایسرک نك طلاق قچقرووی و آکا تکلیفی ایدلگان
شرعی حکملر، خمر اچوچی گه صحابه لر نك قز بیرماولری ایسرک نك
کفر سوز لرینه شریعت نظری اچوچیلرنک، تورلی بلابلن مبتلا بولولری،
مدنبتلی خلق آراسنده اچوچی لر، قیلنغان معامله لر و آنلرنک شامدانق
قیله آلماولری وغیرلر... بهاسی ۷ پوچته ایلن ۹

اینچی مرتبه اكمال ایتلوب باصلدی

شرفیه

t.me/schifeleribiz
u.u8686@gmail.com

فهرست

مسئله

سجده تلاوت

الامور مرهونه باوقاتها

تورلی خبرلر.

خارجی خبرلری

اورنبورغ خبرلری

I

امام اطنى الله فخر الدينى طرفندن سؤاللىر
 تاشكند شهرينىك نوغاي مسجدينىك اورتى
 موندن ۲۵ - ۳۰ يىلار مقدم حكومتىدىن صوراب
 آلىنىوب وشول اورنغى شرفى نام بر بساي
 طرفندن طاشكند مسجدده بنا ايدىلگان ايدى. مسجد
 نىك بناستىدىن بر نيچه يىللىر سوگره ياويشقلىر قيرمه
 سى طرفندن گوزل بر مناره بنا قىلىنوب ايدى. حكر
 مت طرفندن مسجد گه ديه تعيين ايدىلگان ييرنىك
 اطرافينه هوسلى سودا گرلىر طرفندن يسگر مى بش
 يل سودا قىلغاندىن سوگره دكانلىرى وقف فايده سينه
 قالاچاقنى شرط قىلوب دكانلىر بنا ايدىلگان ايدى و اول
 سودا گرلىر نىك مدتى طولوب كىبتلر ده مسجد فايده سينه
 قالغان ايدى. ايدى بويلى باشلىر طرفندن مسجدنىك
 قوراسى اچينه هنر مكنبى ديه بر بنا عمارت قىلمق
 بولدىلر، و آنىك اوچونده بش آلتى يوز سوم مصارق
 توتىلوب طاشكند فوندامىنت ده سالونه باشلانمش
 ايدى. لىكن محل نىك بعض دىندار قارتلىرى بردن
 مسجد قوراسينه هنر مكنبى سالو محل نىك نماز اوقى
 طورغان اورنن طارايتا هيد وجهه نماز ارنده خاق
 صبى قىلالا ديوب ايكنچى دن وقف ىرنى واقف نىك
 شرطينه خلاف استعمال ايدو بولا دىب پروتىست
 ايتوب هنر مكنبىنىك نىكزىن سوتوب طاشكندىلار هم
 شهر آخوندى ملا مودود افندى طرفندن فتوا صوراب.

لوب «وقف ييرلىر گه واقف نىك تعيين قىلنغان حدودندن
 اصلا چىتكه چىقارغى يول يوق» ديه جواب ويرمش
 ايندى بز فقير كزده سز حرمتلو «دين و معيشت»
 اداره سينه مراجعت قىلوب بر نيچه سؤاللىر يازامز
 مرحمت ايدوب مجله ده جوابلىر يازىلسه گوزل
 اولور ايدى.

۱ نچى سؤال - حكومت طرفندن مسجد گه ديه تعيين
 قىلنغان يير شرعى وقف بولا آلامى؟ يوقى؟
 ۲ نچى سؤال وقف ايدىلگان يير گه بنا ايدىلگان
 كىبتلر نىك فايده سندن كىلگان وقف آقچىنى اون حصه
 گه بولوب اوچ حصه امام غه ايكى حصه مؤذن گه ديه
 شرط ايدىلگان لىكن مؤذن افندى اوزى مسجد خدمتى
 آرطىدىن بورر گه ييتوشه آلاما سببىدىن اوز حصه
 سينه توشكان وقف آقچى غه اوز حسابىدىن استوروش
 پاللاب مسجد گه خدمت ايتدره ايدى. ايندى بو يل
 مكنبى مديرلى طرفندن مكنبىنىك بر معلمى اور نندن
 قالدردى. وشول معلمنى اور نسز قالوين اعتبار غه
 آلوب مسجدكه ايكنچى مؤذن ايدوب سايلادىلار.
 بورونغى مؤذننىك آلوب كىلگان وقفى آقچى سينىك
 ايكى حصه سينى يا ئا مؤذن گه آلوب يير مك بولدىلار.
 لىكن بو امر دده ئلىكى دىندار پهلوانلىر باشلىر گه قارشو
 نوشوب بويلى قىلمق واقف نىك شرطينه خلاف ديه
 رضالىق ويرمدىلار. ايندى بز بو توغرى دده سزدن
 صور يىز بويلى قىلمق شريعت قارشونده نيچك بولادر.

يعنى ايكى حصه نك برسینى ايكچى مؤذن گه بولیب
بیر و واقف نك شرطینه خلاف بولایمو؟ منه ايكى مسئل
توغر وسنك سز دن مفصل جواب کوتوب فالامز رحمت
ایدوب مجله گزده مؤالار من نك جوابلرینى درج ایدر
بولاسه گز حقیقتنى اظهار اولور ایدی.

اداره

١ نچى سؤال نك جوابی: حكومت طرفندن مسجدكه
دیب بیر لایگان جبر وقف شرعى بوله آلادر. چونكه
امام اعظم فاشنده وقف: (حبس العين على حكم ملك
الوافى والتصدق بالمنفعة) دن عبارتدر. بو تعریف
حكومت طرفندن مسجدكه دیب بیر لایگان چیر گه صادق
بوله در. شولای بولغاچ اول جبر وقف بولغان بوله.
در. هم واقف نك مسلمان بولویده لازم توگلدر.
غیر مسلم نك ده وقفی صحیحدر. (قد يكون (الوقف)
مباحا كما عبر فى البحر والبراد انه ليس موضوعا
للتعبد به كالصلوة والحج بحيث لا يصح من الكافر اصلا
بل التقرب به موقوف على نية القرية فهو بدونها مباح
حتى يصح من الكافر) ر دالمختار او ائل كتاب الوقف
ج ٣ صحیفه ٣٦٩

يعنى وقف بعض وقتده مباح بوله. نتا ككه البحر
الرايقده شولای تعبیر قیلدی مباح دیمكن مراد
اول وقف كافر دن درست بولای تورغان روشمده
نماز حج شیکلملى عبادة قصد قیلغان نرسه گه گنه
موضوع توگل. بلکه وقف بران الله تعالى گه قریبه
قصد قیلو اوزى نیت كه موقوفدر. قریبه قصد قیلو دن بشقه
وقف ایسه مباح وقف بوله در. حتى اول غیر مسلم
دنده صحیح بوله دیمكن. شولای بولغاچ حكومت نك
مسجدكه دیب بیر گان جیرینك وقف بولو چیلغنده
شبهه قیلور غه اورن یوقدر.

٢ نچى سؤال نك جوابی: محل یاشارینه توگل شول

یرده قاضی بولوب تورغان کشیگه ده واقف نك شر.
طندن بشقه مسجدكه خادم آلو حقى بیر لایگان (ولیس
للقاضى نصب خادما المسجد بغير شرط) الا شباه
والنظائر فى الوقف. یعنی شرط واقف دن بشقه قاضی غه
مسجد خادمی تونو حقى بیر لای دیمكن. شولای بو.
لغاچ یاشار نك ايكچى مؤذن توتولری شرعا حفسز
بر اش اولدیغى كبی اولیگی مؤذن نك حقنى آکا
بیرولری شرعا ظام بوله در. ظام ایسه قطع حرام.
لر نك بر نچى قسمندندر.

II

مسلم سید گرای علی ا کبر ف طرفندن سؤالدر.
١ نچى سؤال بر آدم اشبو صوغشدن صاغ و سلامت
قایتمسام ملار غه هم قارتلر غه، بر تکه آشاتور ایدم
دی در واقع اول ككشى برار آورو سببلی یا كه
رائین بولوب بر یلغه یا كه اتنى ایعه پاپرافكه گه قایته
یتونلای اوزولوب قایتمی اشبو کشیگه شول اینمش
تکه سن آشاتو تیوشمی؟ ئله بتونلای اوزولوب
قایتمغاچ آشاتماسه ده یاریمی؟ آشاتو تیوشلی بولسه
شول تکه ایتندن اوزى هم عائله سى ده آشوی درستمی؟
٢ نچى سؤال بر آدم فلان مقصودیمه ایر شسام
بر قوی ندرم بولسون دی. شول كهمنه مقصودینه
ایر شه آلماسه ده ندرینه وفا قیلو تیوشلیمی ئله وفا
قیلماسه ده یاریمی؟

اداره

١ نچى سؤال نك جوابی: اول بو کشینك بر تکه
آشاتور ایدم دیگان سوزى ندر توگلدر، چونكه
ندر بولور غه (الله ایچون) دیگان سوز قایتیشور غه
تیوشلی. (قال ان برئت من مرضى هذا ذبعت شاة
فبرى لا يلزمه شیء الا ان يقول قال على ان اذبح
شاة) خانبه فى النذر یعنی بر او اشبو خسنه لغه سن

تر لسه م بر قوی ذبح قیلور من دیسه ده اول کشی
قراسه آکا هیچ نرسه لازم تو گل. مگر الله ایچون
بر قوی ذبح قیلو میثکا لازم بولسون دیگان بولسه
آکا بر قوی ذبح قیلو لازم بولور ایدی دیبکدر.

ایکنچی اول کشی صاغ و سلامت قایتسام دیگان
حالبوکه صاغ و سلامت قایتماغان آوروب یا که رازین
بولوب قایتقان. شولای بواغاج معلق علیه بولسان
شرط طابلمغان معلق علیه طاباغاج آکا تکه آشاتو
لازم بولمیدر. (النذر المعلق لا يجوز تعجيله قبل
وجود الشرط) در المختار مطلب فی الکلام علی النذر
ج ۲ صحیفه ۱۳۰. یعنی معلق نذرنی شرطی طابلودن
اول آشقدر و درست تو گل دیبکدر. ایندی
بو مسئلهده شرط طاباغانغه کوره تکفنی آشقدر ماسقه
تیوشلی بوله.

۲ نچی سؤالک جوابی ده شوشی جواب عبارته
شول عبارته.

سجده تلاوة حقنده

۳۳ نچی نومبر مجلده معام محرم محمد یار فیک
۳ نچی سؤالنه اداره طرفندن بیر لگان جواب بر آن
شرح و تفصیل گه محتاج اولدیغندن کتب فقهیه گه مرا-
جعت قیلوب توبانده گیچه بر آن تفصیل بیرونی مناسب
کورد:

فقها کرام سجده تلاوة نیک و جوینه پیغمبر من صلی
الله علیه و سلم حضرتارینک (السجدة علی من سمعها
وعلی من تلاها) حدیث شریفی ایل استدلال قیلدیلر.
مذکور حدیث شریفده اولان (علی) کلمه سننی ایجاب

ایچون دیدیلر. ردالمختار کبی معتبر و مهمتد کتابارده
تلاوة دن مر اد تلاوة صحیحه یعنی عاقل و ممیز نیک تلاوتی
دیدیلر. هم تالی و ساهم غیر معجور فی قرآنه بولورغه
کریک دیدیلر. بس فقها کرامنک شول بیانلارینه کورمه
قرآن کریمده مشهور ۱۴ آیت نیک بر سننی تلاوت قیلو-
چی کشی یا که ایشتوچی کشی ادا صلاتقه اهل بولسه
اول کشیگه سجده تلاوت واجب بوله در.

اما زمانه زده محدث غر امامون نیک تلاوتی تلاوت
صحیحه بولای بلکه تلاوة غیر صحیحه اولدیغندن سامعگه
(آندن آیت سجده طاوشنی ایشتوچیگه) سجده تلاوة
لازم بولمیدر چونکه غر امامون عاقل و ممیز تو گل.
شولایوق طوطی قوشندن سجده آیتی ایشتو بر لنده
ایشنکان کشیگه سجده تلاوت واجب بولمیدر.
چونکه طوطی قوشیده عاقل و ممیز تو گلدر. وهکذا
معنی علیه نائم و معنون بجنون مهتد و صبی غیر ممیز
والصدا و غیره.

وینه خارج صلوتنده بواغان کشیدن ایشتو سبیلی
امامغه اقتدا قیلغان کشیگه ده سجده تلاوة واجب تو-
گلدر. چونکه فقها کرامنک بیانلارینه کورمه تالی هم
سامع غیر معجور فی قرآنه بولورغه تیوشلیدر. بو مقتدی
ایسه معجور فی قرآنه در.

اما حائض و نفساء و کافر دن استماع ایل سجده تلاوة
واجب بوله در چونکه بونار عاقل و ممیز اولدیقلارندن
تلاوتلاری صحیحه اولدر. مگر حایض ایل نفساغه اوز
لرینه سجده واجب تو گل کریک آنلر اوزلاری اوفو-
سونلر کریک غیر دن استماع قیلسونلر. چونکه آلا
ادا و نضام صلاته اهل تو گللار در.

اما کافر کریک اوزی اوقیسون کریک غیر دن استماع
قیلسون هکذا اوزینه سجده تلاوة لازم تو گلدر. چونکه
سجده عبادة اولدیغندن کفار عبادة ایل مغاطب تو گللار در.
ردالمختار و در المختار و تنویر الابصار و غیر معتبر

کتاببارنک مفهوملاری اولدوقارندن خصوصارنده اولان عبارملاری تطویلیدن احتراز ایچون هم خواصنک معلوملاری اولدیعی ایچون یازمادم.

قارانده عالیجان مصطفین.

الامور مرهونه باوقاتها

کوب یلاردنبرلی اهل السنه والجماعه طائفه سی آراسینه فتنه ار قایماتوب یانتقان ومدرسه عالیه دینیه نام مقدسیل ظهور اینکان بر او قوطو یورطی ایدی خدا تعالی گه چوق حمدار اولسون الوغ فرضلر ایل کوب آنجهلر صرف اینتوب خدادن ثوابار امید ایدیرک شول یورطی اوستوراب باروچی عزیز اهل دولتمارمننک قلب شریفارینه نور الهی اثر اینتوب آلا بو فتنه لی اشکه فاتیشودن توقتاب اوز ارینه باشقه بر علوم دینیه یورطی دوام اینتدرمک بولدیلر.

بزار ایسه بونداین خیرلی اشکنک بو طریقه میدانه چغوبینه جهل اهل دیانت شادلق ایل تشکر اینته مزه بوساحب الخیرات ارغه دائم الاوقات خیر دعالم قیله مزه مولام جمیع امور دنیاوییه و اخروییه لرنده ترقی کامل نصیب ابلاب هر قایوارینه دولت دائمه ونعمه قائمه ار نصیب اینتوب عزیز بالالارنی توفیقلی اغتلی اطاعتی قوی اسلامیتلی قیلسون دائم الاوقات عالی بشارتار ایل عمر عزیزلرنی کچچروب آخر الامور جنه الماعوی منزل ایدیلری بولسون . آمین بحر مه سید المرسلین .

به دین قر دالشار مننک اهل السنه والجماعه مذهبنه خلاف بولده حرکت ایدوچی فلسفه عابدلرینه مادی یاردم بیروب ترویج بدعه قیلولرینه اهل دیانت وقلب سلیم اربابی نی قدر رنجنگان بواسه لار حاضرنک

آلارنک هر قایوسی بوذاتار مننک آد اشقان برلر نه بول طابوب قایتولرینه شولقد در شادلانوب آلا رغه خیر دعا قیلمه قد لردر . الله تعالی آلارنک اولگی سیئات لرینی حسنة اتقه تبدیل ایدوب اوشبو اهل السنه والجماعه مذهبنه ثبات واستقامت ایله شونک رواجده یاردم اینارگه نصیب ومیسر ایلاسون آمین .

الحمد لله بولار فوتولدیلر ایندی اش پروازنک اوزنده فالدی . الله تعالی حضرتی آگاهه انصاف بیروب اهل السنه والجماعه مذهبنه قایتوب شول بولک خدمت اینارگه نصیب بولسون ایدی اگرده همیشه ضلالت بولندن توبه ایتمه اینجه شول بولده دوام ایته چک بولسه الله تعالی آنکده جزاء سزاسنی بیروب ملتزمنی آنک شرورلرندن صافلاسن ایدی . آنک توبه سیده قوری توبه دیب ایتمک ایله گنه بولما اینجه طار اتقان قبیح واعتقاد بوزغوچی نسخه لرینی خلقدن جیوب آلوب اوتقه یاغو یاخود صوغه صالو ایله بوله چقدر . بو ایسه حاضرگی کونده محال درجه سنده بر اشدر .

درست آنک فلسفه نام سفسطه ارینک زهرلر ایل زهر لنگان بر طاقم لایبالیلر آکا طرفدارلق ایتلر . و اینتمکده لری لیکن آلا رغه ده الله نک فضل و عنایتی ابر شوب شونک سایه سنده آلارنک هم پروازدن واز کیچولری امیدیلر . شولایده حاضرگی کونده لایبالیلر بک کوباینگان . آلا انصاف دائره سندن صول یافغه چقدیلر . الارده انصاف شرعی و اداب دینی قالمادی . آلارنک یاوز اقلرندن هیچ نرسه قونوله ایدی .

نماز اوفوچی روزه توتوچی دیانت صاحب لرنی آلا مکروه کوره باشلادیلر . آلارنک ایلک مکروه کورگان نرسه لری چالمه چاپان نمازلق تسبیح بولوب فالدی . اعاندا الله تعالی من شرور هم ومن

آلارنك بوانه اری مفتی لك گه ضیالی كشر، كرك
دیله. ضیالیلق نیدن عبارتة؟ اولاً آنلر شوننی بیلورگه
تیوشلایلر. مگر بز بلسگان حقیقی ضیالیلق آنلر نك هیچ
برسنده یوق. مجازی ضیالیلق بو بابده بر نرسده
طور می. حقیقی ضیالیلق بز گه حکومت طرفندن
تعیین ایدایش محترم محمد صفا مخدوم بایوزیدف
حضرتلرنده باردن. الله تعالی آئی اوزینك حفظ
وحمایه سنده قیلوب دین. وملتکده خدمات مبروره لر
قیلوننی نصیب و مبرر ایلسون آمین دیو ختم کلام
ایلدن. آخوند محمد حلیم مد الخالق اوغلی امیرف، بورای.

دین یولنده مساهله لرمن

محترم الشیخ ابوالنقیب حضرت تازی. اصول جدیده
باشلانغاندن اعتباراً یازا کیلنگان رساله لرنده. مفصل
صورتده، اصول جدیده اوفوتله تورغان مدرسهلرده
دین گه مساهله بارلعین اثبات ایدوب کیلیدی. خلقهز
نك کوبوسی اول رساله لر گه توشونه آلماخانه در
بو مسئلهنی آچق آکلی آلایلر ایدی.

با کالرده دین گه مساهله مسئله سینك کلی بر مرض
ایدیکنی معنیر «دین و معیشت» هچله سیده کوب
مرتبه لر یازدی.

فقط یازوچی لر علی حده بو مسئلهنی کوبدن تو-
شونگان بولسه لرده خلقنك کوبوسی اصول جدیده
اربابی طرفندن ناراضلغان بویاوارغه آلدانغانغه کوره
بومسئلهنی اوزلری اعتراف ایده آلایلر ایدی. بونی
البتة بصیرة لری یوقلقغه سانی و خالفنی سوگوب
کوکلرین قساوة باصوغه حمل ایدله ایدی

صوغنی یلارده همدار اولسون اوزلرین آله
وترقیچی لردن دیب ظن ایتکان خلقهزده، اوز مسلك
لرینده دین گه مساهله وارلقنی سیزه و اعتراف ایده
باشلادیلر.

اللحوق فی زمیرتوم. آلا اوزلری شونداین قبایح
ایچینه چومدتلری حالده پوصطار مبقرویلری کبی
ایك مقدس اورنلرغه ایلاشه باشلادیلر. اولدهرك
مکروه کورگان نرسهلری آخوندلق اماملق مؤذنك
ایدی. حاضرگی کورنده الاز اوزلرینك مسلك
خییث لرنده دواملری ایله اش کوره آلماغانلقلرینه
کوره امامة و مؤذنك منصبنه بیلاشه باشلادیلر. آله
هم مرادلر نجه ایش قیلله آلایلر.

عجب بولارنك اشلاری عجب بولارنك عقل لرینك
ناقضلی بولار دینی اشلرنك کوبسنده خلاف حرکه
ایتارگه طیارلر. نمازنی اوچ وقتقه فالدررغه طر-
شدیلر. رمضان شریف روزه سن اسستی وقتدن
صالقون وقتقه فالدررغه طرشدیلر. بئکه بتونلابوک
بترورگه ده طرشدیلر. بولارنك بو اشلری الله تعالی
نك امرینه مخالفه بولوی سببلی جزاسن انشاء الله
تعالی کورسدر كرك.

بولارنك ضعیفی العقل خفیف المشرب ایدکلرینه
بك آچق دلیل: آلارنك عالی حکومتن طرفندن نصب
ایدامش مفتی الاسلام حضرتلری حقنده زبان دراز-
لق قیلولریدر. آلا آنك خصوصنده نی قدر دائرة
انصافدن خارج مقاله لر یازدیلر. دیانتپرور اهل
اسلامنك قیلرینه خاطرلرینه طوقانورلق مالا یعنی
لافردیله یازوب نبقدر اذیة و جفالر قیلدیلر. حالبوکه
اهل دیانة کلا شادلاندیلر. بزده اول حقدغی شاد-
لقلرمننی تقدیردن عاجز لرمن.

دخیمده بر تکرار قیلایم بو طائفه بیچاره لر
بیگراکده خفیف العقل بر طایفه لر ایکان. فرض
ایتیک محترم مفتی الاسلام حضرتن آلارنك نظر
حاسدانه و فکر فاسدانه لر نجه مفتی لك منصبنه لایق
توگللر ایکان آلا کینی مفتی ایتوب قویاچقلر؟
آلارنك اوزلری آراسنده مفتی لك مقامنه لائق هیچ
بر کشی یوقدر.

سنه - وی اون مکارچه مصارف توتقان ، بنالری
اسمانغه آشقان مدرسہ لر اچنده ، ملت گه دینی جهتدن
بر تیلک فایده سی تیووی امید ایدلورلک بواغان
طلبه لر چیغه باشلاغاچ ، بورونقی (اوزلری تعبیرنچه
اسغولاستیقه اوقولا تورغان) مدرسہ لر نی صاغنه با
شلادیلر .

هر اورونده درس ایتوب تورغان مدرسہ لرلک
ایسکی مدرسہ یهشی ایدیکن ، شولایوق دین مقدس
گه جانی تنی ایلان خدمت ایدوب آکا احترام
کورساتور گه طریشوب دیانتلی بولغان خلق نک شو-
لوق مدرسہ لر دن چیقمانلغنی بصیرت لری آچلغاچ
کورہ واعتراف ایدہ باشلادیلر . خدا بصیرت لری
آرتدرسون ، بز دن دعاء .

طبیعتارنده خفتک اولو سبیلی هر بر یا کناغه
مکبا کیتیکان قازان خلقی ده ، ترتیبلی مدرسہ لرندن
دینی عالما چیقمانلغان ضلالت یوقوسندن اویغان
حاضر گنه سیزه باشلادیلر .

اولدن تربیه ایدوب کیلگان مدرسہ لرینک
ملت که دینی جهتدن ضرردن باشقه بر شینی موجب
بولمانن اعتراف ایدوب بورونقی مدرسہ لر نی صا-
غذب اوزلرینه دینی بولغان بر مؤسسہ نک لزومن
سویلی وکیرا کسنه باشلاب دینی مؤسسہ گه مخصوص
آفچه لر بیلاگلر گه کرشدی لر . شولایوق حقیقتنی
کورودن و اصول قدیمک فایده سن اعتراف ایدودن
باش تارتقان ثرویسکی مدرسہ لر یده ، مدرسہ لرندن
دین گه یار اقلی بر نرسده چقمانن سیزوب احد که
ایاقی باصقاچقنه توبه قپوسنه تزلانوب خطا لرین
اعتراف ایتوب معلما نک دین گه خدمت ایتہ آلمغان
مطبوعات آرقه لی نشر ایتدیلر

معلماری ، نه قدر وظیفه لرینده مقید اولوارین
و ملت آفچه سینی حقسن آشمان ایدک لرین اثبات

ایدر گه طریشوب ، اوزلریتہ درسکه او طرغان
کشیلر نک ملی اشارده خدمت ایتدکلرین بهانه ایتسه
لرده ، آنلر نک دیانتلی بولولرین تاءمین ایدہ آلمغاچ
باری بر یوزلرین اقلی آلمی فالدیلر .

بنون ملت شهادتیل ، ایسکی مدرسہ لرده مطالعه سی
چقان شا کرد لر نی جیناب یاتوچی مدرسہ عالیسه
مدرسینکده بویاولری سیزلدی . دینلی بولوب
کیلگان شا کردلر نک دیانت سز بولوب طار الوینی
مدرسہ اداره سی یاشروب توتہ آلمادی آلارده
قارتایا باشلاغاچ انصافیغه کیلوب خدادن اویالورغه
تیوشلیماکنی ناموس لر یل اعتراف ایدوب مدرسہ دن
چیغه تورغان دیانت سز لر نک گناه لرینی اوستلرینه
یو کلاب ایتاک آست لرینک یاشر ، ب توتہ آلمادیلر . اوقا
واطر افنده ایشک لی ایدیکیل شورت قازانغان بر مدرس
نک بتون یویاولرینی مطبوعات آرقه لی نشر ایتدیلر .
حاضر ضیاء ، وقت آرقه لی دیانت سز لک گه دال
بولغان بر رسم ایلان اوزینک اعتقادین درست لهر گه
طرشسه ده ، ایسکی مدرسہ دن حظ آلوب عالیته توزاغینه
توشکان و قلم قودسینه مالک بولغان شیا کردلری ،
ضیاء نک اشینک بویاوغنه ایدیکن دورت یل مقدم
اثبات ایتکان لر ایدی . اول وقتده مدرسہ اداره سی
ضیا تاثیرینه بیر لگانگنه آنک دسیسه لرندن قوتیل
آلمغان ایدیلر . شیمدی الله قبول ایتسون آنلر زور
مسئولیت دن و قیامت کوننده ماللرینک یافالرینه
یابشاچاغندن قوتلدیلر . عالیته یمش لرینک اعتقادلری
قولا و عملا اهل السنه و الجماعت اعتقادینه موافق بو-
لمغانی تواتر مرتبه سند بولسه ده ، شول مدرسہ لر گه یاردم
ایتوب ثوابدن محروم بولغان خلق نک ینه دن تابیلاوی
اشراط ساعتدن بولغان مسئولیتلی بر اشد . اگر
دین گه فایده لی اش چیغا تورغان بولسه سرمایه سی
کوب متولیلری بای بولغان حسینیه ادار دسندن چیغار

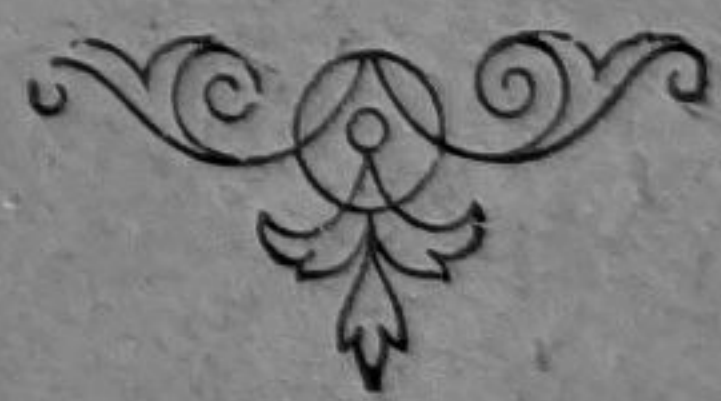
قربان عيىدى

بو سىنە عىد اضحى نى فارغاليلار سەشەنبە كۈن
اوقۇدىلار. اور نەپور غايىلار چەشەنبە كۈن اوقۇدىلار. آرادە
مىسافە يىكر مى چاقىر مەغنى، بو حال عوام نظر نەكەدە چەپت
مىلتىر نظر نەدەدە كور كام بولوب كور ئەمى. البتە آلا
صوڭغە قالوچىلارنى عىبەلى كورەلەر. اما شەرئەتتە نظر نەدە
بولار نەكە دىللىلار يەنە قاراب هر ايكى سەنەدە حق بىرەر گە
مەكىدەر دىللىل ايسە البتە اول اوقۇچىلار دن صورالور.
غە توشىلدىر. چونكە صوڭغە قالوچىلار نەكە دىللىلارنى اول
اوقۇغە دىللىل يوقاغىدىر. شونەكە ايجون آلاردن دىللىل
صورار غەدە حاجت توشىمىدىر.

ايندى فارغاليلار نەكە دىللىلارنى بىز گە ايكى بىقېن
وهر كم نظر نەدە عالمەك و تقوى لك و احتياط كار لك
صفتىل تانامش محترم بىر فارغالى حضرتىنەكە اور نەپور غ
آخوندى محترم داملا زاهد الله حضرتىكە يازغان
مكتوبىنە مندر جدر. مكتوب عينا شويلىدەر:

« بىز آى خصوصەدە جمعه كۈن اير تانچاك حىزىر.
تلرنى جىناب نىكاشل شىكان ايدىك. خىلى سەوزلار
بولغاننىكە بعد نەدە سەشەنبە كۈن عىد قربان اوقۇغە
قرار بىرلدى روايت: (قال القشيري واذا دل الحساب
على ان الهلال قد طامع من الافق على وجه يرى اولاً
وجود المانع كالغييم مثلاً فهذا يقتضى الوجوب لوجود
السبب الشرعى وئىست حقيقة الرؤيه مشروطة فى
اللزوم فان الاتفاقى على ان المحبوس فى المطهورة اذ
اعلم باكمال العدة او الاجتهاد ان اليوم من رمضان
وجب عليهم الصوم وان لم ير الهلال ولا خبره من رآه)
ايندى مەجمەلار نەكە خېرى ايله ئايتىدەر كە ذى الحجە
آبى نەكە ائقۇن طلوعى چونكە مەتمەد مەر خافە واسطە.
سېل اشبو ذى الحجە آبى نەكە مەتاق وقتى شەنبە كىچ

ايندى. مرحوم حسىنىلارنى، اولوم بوغىلار يەنە
كىلەكچ شول قدر مالى دىانت سىزلىر يەشەردەر گە قدا
ايتەر ار دىب كم اويلار؟ اولىگان دە كوڭلەدە ايمان
اثرى و اويندە دنيا دنى دن فر اوق خوقى بار بولغان
عقللى آدم، هېچ وقت اوز يەنە عذابى ايريشە تورغان
شەرعا درست توڭل بولار غە صرف قىلنور اوق مالىلارنى
قدا ايتەچك توڭل، بونسى هر عاقل ئە و خداغە قىلغىنى
اعتراف ايتكان هر مؤمن گە مەنوم تر. شول دىنى
مؤسسە بولونى اويلاب بولور غە كىرەك حسىنىيە
ادارەسى تورلى بىر گە اوزلار نەدە يتوشكان نىسەزى
بوزوق بايناق شاكر كارىن خارچى مەلىكتار گە
يياروب اش كورمەچى بولغانلار ايدى، نىتلىرى
صەبى بولغاچ اشارى اويلانچە چەمادى. مەلمەلرى
و كىترگان مدرسارىك اهل السنە و الجماعة اعتقادىچە
دىن قدرنى بىلمادىلار، فقط اوزلار نەكە شىطانى امللار بىل
بو يالغان كوڭلار بىلە گنە ادعاء دىننى تقديس ايتەمز
دىب ماناشقان بولدىلار، بونەكەدە بولار ايدىكى تىز
سېز لىدى. مونه شول روشلى كىلوب بىز نەكە بار اوق يا گنا
مدرسەلر مەز دىن امرلار بىندە مساهلە ايدوب ملتىنى
دىنى و روحانى بولغان عالملردن قورو قالدرب بو
كوندە هلاكتلارنى كوز آلدەزدە بولغان باشقەلار
بولىنى توتدىلار، بو ملاحظەلر ايرلر مدرسەسىنە
مخصوص بولوب ملتەز نەكە بىر طرفىنى اشغال ايتكان
قزلر مدرسەلرى ايسە، موندەن دە تەلىكەلى بولسە
دوام ايتە. انىسى حقىقەدە انشاء الله كىلچكەدە بىر قدر
ملاحظەلر مەنى بيان ايتسەم كىرەك. حسن الدين زاده

تونله ايله ساعت برنی صوغوب ۲۳ دقیقه ده بو ايسه
 بك ابركن كورينوراك وقتدر. باری آينك كورنگا.
 فليكى بخشى لاب فاراماغاناقدن واورنى بياگانا كندر
 يايسه غيبار باراغندندر. بس اشبو امام قشپىرى
 حضرتلارينك سوزينه قاراغانده بزگه ده عيد اوقو
 واجب بولورغه كرك.

(وقف كان بعض كبار التابعين يذهب في هذا الى
 اعتباره بالنجوم ومنازل القمر وطريق الحساب وذكر
 في القنية للحنفية لابائس بالاعتماد الى قول المنجمين)
 عيني ج ۵ صحيفه ۱۸۲ الحاصل بو توغرىده خاقنك
 دغدغه سن ازاله ايچون حساب حقيك بولغان رويتلارگه
 تمسك قياوبك بوم صومكم بوم نهر كم قول شريف ار.
 يله ناهييد قيلرق سز نيده انشاء الله اوقورسن ديب
 ايتوب حساب قيلدق هم حضرتلار من بارچه سى بر
 كشي گنه استئنا ايله كاوه سى سه شنبه كون بولماق ايله
 حكم قيلدق. امضا و پيچات ۳ نچى اوكتابر ۱۹۱۵ سنه»
 ايندى مكنوب ده گى دليل گه قاراساق فارغاليار
 دورت مذهبك جهوو علماسينك (لا عبرة بقول
 الموقتين ولو عدولا) ديگان سوزارينه يعنى منجملارنك
 سوزارينه شريعت قاراغانده اعتبار بوقدر اول
 منجملار گرچه عدل كشيملر بولسا لارده ديگان سوزلار.
 ينه خلاف قول مرجوح ايله عمل قيلورغه قرار قيلقان
 بوللار. و سه شنبه كون عيد اوقوقلرى ايله شول قول
 مرجوح ايله عمل قيلغان بوللار.

فارغاليارنك بودليللرى بورتقى سلفلار منظر فندن
 سويلنوب اعتبار ايتلمگان وجهله كنب فقهيه ده يازيلوب
 اشكه آشمى تورغان سوزلار ايدكى اعتراف ايتلمگان
 نرسه لدر.

آلارنك بودليللار نده دقة ايدبل چك ونهايت درجه
 تعجب ايدبل چك سوزلرى (معتهد عمر خلفه واسطه سيله
 اوشبو ذى الحجه آينك معاق وقتى شنبه كون كيج

تونله ساعت برنی صوغوب ۲۳ دقیقه ده بو ايسه
 لرييدر. زيرا عمر خلفه نى قدر معتهد كشي بولسه
 بولسون اول منجم توگل آنك اول سوزى رصدن
 قاراب كوروب ايتلمگان سوز ترگل. اول مذکور
 سوزنى نظر شريعت ده سوزى مقبول بولماغان هم
 كاليندار نشر ايتوچى صيبن فير ماسنده خدمت ايتوچى
 مسلمان بولماغان نيكيفور ايو انويچ توزوگان كاليندار نندن
 كوروبكنه ايتكان سوزيدر.

بنا عايه قارغالى حضرتلرى برسنى گنه استئنا ايله
 بارسیده شول نيكيفور ايو انويچنك سوزنى دليل
 شرعى ايتوب شوگا اعتماد قيلوب وتيراب عيد اوقغان
 بولالار. اول نيكيفور ايو انويچد بو يلغى آينى (ذى
 الحجه نى) رصدن قاراب آنك اوقدن طلوع سندن خبر
 بيرمى بلكه اول موندن بر يسل الك ۱۹۱۴ نچى يسل
 آخرنده ۱۹۱۵ نچى يسل ايچون توزوگان كاليندار يده
 اوزينك خطا بولوى بك قريب بولغان حسابنه بنا
 گنه يازوب قوبقان سوزيدر اول سوزگه شريعت
 اعتبار ايدر مى؟ كلا!

شولاي بولماق قارغالى حضرتلرى دين اسلامده
 بولماغان كشينك سوزنى ديانت باينده يعنى بر امر دينى
 گه عيد اوقوغه دليل ايتكان بوللار. آنك اول سوزى
 اول كشي مسلمان بولغانده قيل ايديلورلك بولسه
 طاغى بر حال ايسدى. حالبوكه آنك اول سوزى
 اول مسلمان بولغانده ده اعتبار ايدلورلك
 توگلدن. چونكه رصد معلوماتى توگل اوز حسابيدر.
 هم اول مسلمان بولوب عدل بولوب رصدن قاراب
 ايتكان وقتده ده آنك اول سوزى بوقاروده ايتكانچه
 دورت مذهبك جهوو علماسينك اعتبار ايتلمگان سوز
 لرى بولدر.

فارغاليار اوزلرى تمسك قيلغان قول مرجوحلرى ينى
 حضرت على كرم الله وجهه نك (بوم صومكم بوم نهر كم)

صيتين كاليندارنى سىند توتوب بويلى قربان عيدينىڭ
سەيشنبە او قايىنى واجب ديمەشلەر. صيتين كاليندارى
بىتمەگەندە بو وجوب بىتمەيدۇ.

ايندى محترم زاهد الله حضرت تىڭ جو ابى دە يازساق
فامۇدەن خالى بولماس. تىك آڭڭ جو ابى تىڭ قوپبەسى
اولمىدىغىدىن آڭڭ شفاها سويلەش اولدىغى مئالى گنە
يازامز.

«بعد السلام سز فارغالى حضرتلارى سەيشنبە كون
قربان عيدينى او قورغە قرار بىرگان ايكانسىز بوگا
تعجب اينمايمز چونكە زمانمىز دە آندايىن قرارلار بك
كوبايىدى اينى. فقط بىز تىڭ تعجب اينكان نرسە مەز
مىگا خط يازوچى سز محترم حضرت اسلاف كرامەز
تىڭ آي خصوصەدىغى احتياطكارانە معاملەلارنى كورە
ويىلە توروب ھەدە كىت فقيھە معتبرەلر مەز دە مذاھب
اربعة تىڭ جەھور علماسى حسابنى اعتبار اينمادىلار.
آنى دليل شرعى دن سانامادىلار ديگان سوزلارنى كىتاب
قاراغان صابىن كوردىكەز حالە جەھور علما سوزىنە
اعتبار اينماينچە قول مرجوح ايلە عملەنگەز دە شول قول
مرجوحنى عمل گە كرتور گە طر شويىگەز دە وبز گە ھەم
شول قول مرجوح ايلە عمل گە توصىبە كز دە در. ھەدە
بتون اورنبورغ مەلەلر نە واطرافندە جم غفير طرفندىن
كىمال دقە ايلە آي فارالدىغى وھوادە صاف اولوب
آينى كورودن ھىچ بىر مانع اولمىدىغى حالە اينىڭ
كورلماوى سببىلى قربان عيدينى چەارشنبە كوندىن اول
اوقورغە دليل شرعىمىز اولمىدىغىدىن ھەم جەھور علما
مذاھب اربعة تىڭ (لا يعتبر بقول الموقنين ولو عد ولا)
دبو حسابنى ادلە شرعىيە دن سانامدىقارىنە بنا بىز
اورنبورغ اماملارى كافە مەز بالانفاق قربان عيدينى
۷نچى اوكتابر چەارشنبە كون اوقورغە قرار وىردىك.
وسز تىڭ دخى جەھور علماسىدىن چەماينچە بىز تىڭ ايلە مسلك
بىر ابرازلە چەكەزە اميد باغلاشق ھەم حساب ايلە عمل

ديگان سوزى ايلە تايمىد قىلوب اورنبورغ اماملارنى
دە اوز ئرىنە قوشو آرزومەندە بولدىقلارنى يازالر
حالبوكە كىت فتوى آراسىندە ايك معتبر و معتد فتاوى
فاضىخانە حضرت على تىك اول سوزى حقندە بويىلە يازا:
(شور رمضان اذا جاء يوم الغيبس ويوم عرفه
جاء يوم الغيبس ايضا كان ذلك اليوم يوم عرفه لا
يوم الاضحى حتى لايجوز التضحية في هذا اليوم اعتمادا
على قول على رض الله عنه يوم نحر كم يوم صومكم
لان ذلك محتمل بعتمل انه اراد بيه ذلك العام دون
الابد) فاضىخان بھامش الهندىيە ج ۱ صحيفە ۱۹۹ يعنى
رمضان باشى پنجشنبە كون بولسە عرفەدە پنجشنبە
گە توغرى كىلسە اول كون عرفە كونى بولمى. حتى
اول كوندە حضرت على تىك (روزه باشلاغان كونگەز
قربان جالا تورغان كونگەز در) ديگان سوزىنە قاراب
قربان بوغازلاودە درست توگل چونكە حضرت على
اول سوزى ايلە مىگىگولسكىنى ارادە قىلمى بلكە شول
سوزنى اينكان يلىنى ارادە قىلغان بولوى احتمال دىمىكەر.
فاضىخان كىي معتبر و اشانچلى كىتابمىز شوشى سوز
لرنى ايتوب تورغاندە فارغالى حضرتلارنىڭ اول سوزنى
اوز مابلارنى تايمىد كە كىترولرى اوتنى بالقنلاتو
ايچون صو سىبو قىيلىدىن بىر اشدر. بو اشنى ھىچ كىم
تعصب تىپچەسى توگل دىب ايتە آلماس.

فارغالىلر اوز دليللارنى دليل شرعى دىب اعتراف
ايتە تورغان بولسەلر بو يلىدىن صو ك ھىچ بىر يردە
آي قاراو مشقتنە حاجت قالمىدۇ. ھەم حضرت پىغمبر
عليه السلامك (صوم الرؤيتە و افطر والرؤيتە) ديگان
امر جليانى دە سبروب طاشلاب ھر اينىڭ باشى صيتين
كاليندارندن قاراغەدە روزە غە كرور و چەغارغە
شولابوق قربان عيدينە صيتين كاليندارندن غنە
قاراب تعبين اينار گە تىوشلى بولدر. حتى تىوشلى
گنە توگل واجب بولدر. چونكە فارغالى حضرتلارى

قیلو جمهور علماء مذاہب اربعہ مسلکئہ خلاف اولدیغی ایله بزابر آنک ایله عمل گه هیچ بر ضروره داعیه اولمادیغندن سزده امید مننی بوشقه چغارماز۔ سز دیور اورنبورغ اماملارندن وکالة وکندمدن اصالة امضا قیلدم .

محترم داملا زاهد الله حضرت اوشبو مکتوبیله قارغالی حضر تلرینه آلارنک قرارلرینک کتب مذهبکله خلافتی آکلاتدیغی حالده آلارنک پرواسر سهشنبه کون عید اوقمقلاری هیچ شبهه سز تعصب نتیجه سیدر، دیهکنبشقه چاره یوقدر. الله تعالی جمله مننی انصاف دائره سندن چغارماسون.

ترجمان محرر لرینه

انصاف کبرک قرمیلر نك اداره روحانیه لری اورنبورغ اداره روحانیه سینده بتونلای باشقه ایندی شولای بولغاچ عامی لرنک آط آزغونی طایفه ایارور مقالاری قیلندن آغزینده نی کیلسه شونی سوبلای تورغان طورمش غزت لرنه ایاروب بتون دیانت اهلی مسلمان لرمقبول کورگان مفتی الاسلام محترم یایزیدیف حضر تلری حقنده بو قدر یالغان مقاله لر یازوب نشر ایتونی سز نك نیندای وجدانگیز قبول ایتدی ایکان؟ سز علی العینیا طورمش قه اتباع قیلوب ترجمان هر نومرنده دیر لک مفتی حضر تلری حقنده اصل سز سوز سوز لرنی یازودن کیری تورمادگیز خصوصاً استقبال مراسمی حقنده یازغان مقاله لر کیز یالغاندر زیر اسز استقبال مراسمی حقنده ترجمان نك ۱۹۴۱ نچی نومرنده اوفانک معتبر آدملارندن هر کهنه یوق ایدی استقبال مراسمی کورمک اوچون واغزاله اینهش اون لب مسلمان لر

آیری بریرده تور دیلر دیهش سز نی قدر یالغانچی اقی نی قدر حیاسز لاق دیهک سزده اصلا حقنی کوره تور۔ غان کوز هم حقنی سوبلای تورغان تل یوق های بیچاره لر استقبال مراسمی تمام «دین و معیشت» مجله بهجله سینک ۳۳ نچی نومره سنده بیان ایدلگانچه حقیقت دن کوز یوههغان لر شونده قارار لر ودغی استقبال مراسمی حقنده بو قدر یالغان لرغه ده قناعت ایتما اینچه یاز فصلنده قوتورمش دوه حیوانی کبی نی سیلادکی باه اینچه بابزید فده عزت نفس فلان بولسه استعفا ویروب چکاملی در زیر مسلمان افکار عمومیه س و مطبوعات آنک علیهنده در دیهش سز های بیچاره انصاف سز صوگ محترم بایزیدیف حضر تلرنی استعفا قیلدروب آنک اورنینه کهنی تعین اینک بولسز بتون دیانت پرور مسلمان لر دشه ای هه گه برگنه مرتبه هم کروب کنه پا کلنه تورغان نوز روزه برلن اصلا اش یوق اشله پهللی لرنی منی قوبهاق بولسز هیهات! هیهات! آندای لرنک دیانت پرور مسلمان لر اوچون بر آقچهلای حرمنی یوق۔ های انصاف سزار تکرار ایتامن سز نك نی حقگیز وار ایدی حکومت عالیسه تصدیق قیلدیغی کهنه نی استعفاغه دعوه ایدبور سگیز؟ یوقسه سز مسلوب العقل همچنون اولدنکزمی؟ اول نی اوچون استعفا قیلسون؟ حالبوکه اول محترم ذاتنی مفتی لک منصبنه تعیین اینو اوچون بنک لرچه مسلمان لر تیلفرام وعربضه لر ویر دیلر وهم شول بیوک منصب قه تعیین لنوب تصدیق قیلنسونی ایشنکان ساعتک اوک داخلیه ناظر نه تشکر تیلفراملری بیر دیلر بز فقیر هم مدرسه مزده اوقب چققان بکر می بش قدر امام و مؤذن ارمز وهم اطراف مزده معتبر اماملار نك کو بر اگی وباشقه معتبر آدم برلن بوزدن آرتغراق امضا برلن تشکر نامه یازوب بیردک سز اوفادن هم قزاندن بش اون دانه لایبالی لرنک مفتی

حضرت تاري جقنده ايتكان پراتسيت لرنى بتون مسلمان لار پراتسيت ايتنه در ديب غزته لرنى كزده يازوب افكار عامانى اوز كز نك طرفت زغه جلب ايتما كچى بوله سز اما بتون ديانت پرور مسلمان لرنك تيلغرام تشكر نامه لارى سز نك پراتسيت كز نك عكس نچه مونه شونك اوچون حاضر ايندى حكومت عاليه مز دين علماسى بولغان محترم ذاتى مفتى الاسلام ايتوب تعيبن ايتدى مونك سو كنده ايندى سز يهوده اور نغه كاغد وقاره كزنى صرف ايتوب استغفا وير فلان ديب مقاله لار يازوب مشقت لمانكز سز نك كچى لرنك سوزينه قاراب مفتى الاسلام محترم بايزيدى حضرت تاريده استغفا هم وير مز چونكه . . . اورر كردان بورر مقاله سن بلسكه برر كز اشتكائى بار درئى سز شولاي شاولاب تورر - سز محترم بايزيدى حضرت تاري مفتى بولب عمر ايدر انشاء الله ياشاسون مفتى الاسلام بايزيدى حضرت تاري ياشاسون ديانت پرور مسلمان لار آمين .
چشمه آوانده آخوند عين الاسلام محمد جانق .

بدعت و اهلى

حديث و اخلاق كتابلرينك بيانلرينه كوره اهل بدعت ديب: دينده بر نرسه نى آر ندرغان باخود كيمو - تكان كشى گه اينله. پيغمبر مز صلى الله عليه وسلم حضرت تارينك ديد كينه كوره بوندى كشى لار بران مجالسه ايدو آناره صحبت ايتوب آنلرنك سوز لارين طاكلاو درست بولمغان امرار دنرر خادمى و مفاتح كچى اخلاق كتابلرنده نقل ايدلنگان رسول اكرم نك «لا تجالسوا اهل الا هوأ و البدع فان اهم عرة كعرة الجرب» ديگان سوزيده اهل بدعت بران ارالاشونى

منع ايتنه در. يعنى نفسينه اياروب بوروگان كشى لار له هده بدعت اهلبه او اطرداش بولماغز زيره آنلرنك صحبتى بوغوشلى آور نك سرايتى كچى تاثير ايتنه ديهك در. زمانه زده اهل ديانت اوچون ضرور و اعتبارى تيووشلى بولغان بوسوز لرنى مجل لرنده نكرار يازاسهده اوز لارين وبالالارين شونداى كشىلر له قاتناشدروب هلاك بولمغان كشى لار از تو گل در. حاضر گى سفسطه ژورناللردن بايتاغى اهل بدعت طرفندن چغار ليدقى قابل انكار اولمادى كچى غزته لرنى مز نكده كوى شوشندى كشىلر طرفندن ياز - لمقده در. بالالرينك كوز لارين اچامز ديب زمانه نشر ياتى آلوب بيرگان بيك كراب آدم لار زور او كنج كه فالوب بالالارين ضلالت بولينه فدا ايتديلر. كوبدن تو گل گنه قزانده چيغ لار له تورغان بر ژورنالغه اول ملالارندن برسيني يازوب صورتن نوشوروب مسخره ايتكان لار ايدى. شول اش تيكشر له تورغاچ ملانك اوز اوغلى طرفندن يازلغان بولوب چقدى. شول ملا بالاسن ك اول بر بدعت اهلى بولغان معلم دن تربيه ايتدرب اعتقادين بوز - در ديهه سو كندن اوفاغه بياروب پرواز مشربيله مشرب لاندرب اوغليمن منعبسز ايتدرب قايتاردى . حاضر شول كشى مك تورلى او كنهده بالاسن يولغه صالا آلمى. بولغه صالو بر ياقده بولسون بوزوق اعتقادن عوام بالالرينه تلقين قيلول ساده دل عوام بالالرينى بولدن آز دروينده طيه اهدر . ۱۹۱۳ نچى سنه لار اولم زغه، محترم مراد افندى تعبير نچه لادينيلر طرفندن بر قرانخانه اچيلغان ايدى شول وقتنده قرأت خانه مزغه سفسطه ژورناللر آلدر رغه تلاكان كشى لار گه آلا رغه آفچه اسراف ايتو درست تو گل ديب سويلاسا كنه سوز ارتكاروب بولمغان ايدى.

بز اول وقتده مفتح الجنانك اهل بدعت ایلان
 او اطر شماسقه و آنلرک یازغانلرین مطالعه ایتماسکه
 تیوش دیگان سوزلرین و اول سفسطه لرنک عوام
 بالاسینه بردن ازمی بوقاهن سویلاگان ایدک. همد
 آدای بدعت اهلی ایبرلرین آنلرنی اهانت ورد
 او چون گنه مطالعه ایدو یاری دیب سویلاب سوزمز گه
 اخلاق کتابلرینک «ونهی عن الاستماع بکلام اهل البدعه
 فان استطاع انتهارهم باشد القول واهانتهم بابغ الهون
 فعل، ففي الحديث من انتهر صاحب بدعة ملائکة لله قلبه
 امنا وایهانا» جهل لربن دلیل اینکان ایدک. یعنی اهل بدعت
 سوزلرین ایشتودن طیدی اگر آنلری ردو تحقیر ایدر گه
 قاطی سوز واذلال ایدر او چون ایگ حقارتلی جهل طایسه
 شونی اشار، بر من بدعت اهان تحقیر ایتسه الله تعالی انک
 قلمین بدعتدن امین قلوب ایمان ایلن قولتورور دیمکدر.
 حاضر گی دین اهلی سو گه نورغان «یالط یواط»
 لر خاتون لرنی حق یولدن چاروب پیسک که اوستراو
 چی «سیوم بیکه» لر، سلف صالحینک اق یولن
 قارالنورغه طرشقان «شورا» و مساکد اشلری، صنایع
 نفیسه دیگان بولوب عورتلری آچیق رسملرنی باصوب
 طاراتقان «آک» لر و ما اشته لرباریه بدعت بولوب
 دین سویمگان و سلف بولینی تعقیب ایتمه گان بر طاقم
 خلق طرفندن نشر ایدلر لر. شولایوق اورنبورغ
 نك بدعت اهلی آفچه سیله چیغا تورغان قارما...
 نچیک لر زور نالیده اشد بدعتدر.

شول زور ناللرنی سودا گیرلر مز همد کتب خانه
 لر آچوغه یاردم ایتکان. جمعیت ارده سوزلری نفوذ
 قیل تورغان - بایلر مز آدر ماسه لر ملتنی بدعت
 واهلندن صاقلان بولور لر ایدی،
 رسوا مز دیگاندا ی شول نرسه نرنک تاثیر ی بو -
 اهلی قاله: شورا زور نالن اوقوب کیلگن بر معنبر گنه
 سودا گیر، الک مسجد گه چاله کیوب یوری ایدی انک

اول بر بدعت اش اسلاب چالماسن فویر و قسز یور و ته
 باشلادی. آندن صوک چالهانی بتونلای طاشلاب شور ا
 نك چاهه سنت توگل دیگان بالغان سوزلرین سویلر
 گه کرشدی. حاضر ایندی جماعت نمازینه ده جمعه دن
 باشقه لربینه چقی، بتماسه «وقت نقددر» دیگان بولوب
 مباحده گه کریشه دیلر،

شولایوق مذکور زور ناللری مطالعه قیل تورغان
 بر خاتوننی ده: حجاب دیگان نرسه ملال طرفندن
 دین گه بالغانغان فانتاز به غنه دیب، سویل گائن نقل اینه لر.
 اذاری غیر دینده گی لر تربیه قیل تورغان مخلوقلر
 توسلی توری ایبرلر برلن هیچ حیاسن انصافسن
 بولوب فانتاشالر، بات ایبرلر برلن فرلرغه بازار لر
 غه چیغوب یوریلر. شول اشکه معلوم حیوان کبی
 ایبرلری هیچ عارلنهی لرده. منه بوندی اشار باریده
 بدعت اهلی نك سوزلرینه قلاق صالحانندن و آنلر ایلان
 اولتر داش بولغانندن و آلارنک زهرلی اثرلرنی اوقو
 دن کبله یوقسه آنلرغه فانتاشه غان آلارنک اثرلرنی اوقو
 معان دیانت اهلی هیچ دیمگه صیماغان مذکور بدعت
 اشلرنی اسلامیلر، ممکن قد اوزلرین صاملارغه
 و آکا آر الاشماسقه طریسه لر.

صوئعی بللرده شهر لرده بدعت اهلی طرفندن
 مرتب یا صالا تورغان تیاتر لرده بدعت سیئه او اووی
 هر عاقل غه و دین دن خبری اولان هر کیمگه معلومدر.
 آکا باروبده خلقه نك کوبسی بوزولغان کورنه.
 تیاتر محبارندن اولان بر اونک: «پیغمبر بولسه اوزیک
 تیاترنی посъщать ایتد ایدی» دیگان کفرینی
 موجب بولغان سوزنی سویلاگان یازغان لرده ایدی،
 بوکشی کیره ک کم اولسون مرادی پیغمبر اوزی شول
 حر امنی قیلور ایدی دیگان سوز بولسه، العیاذ بالله
 اوزی کافر خاتوننی طلاق بولوونده شبهه ایدلور گه
 اورن بوقدر.

تورلی خبرلر

صابرانیه

مفتی حضرتلری توغروسنک تانار غزیتلرلر تورلی سوزلر باش آغرتقچ فکرلر یازیلر ایلی. اشبه و ۱۹۱۵ نجی سنه سننابر ۳۰ نده دوخاونوی صابرانیه ده بولنوب محترم مفتی الاسلام حضرتلرینه یولقدم . مومی الیه حضرتلری پیغمبر علیه السلامک (العلماء ورثة الانبیاء) حدیث شریفنه مصداق اهل علمدن اینکان ظاهری قیافتی ده گوزل کورکه م یوزلی مهابت بدنلی و آچق فکرلی اوتکن وتوغری سوزلی نادر- الوجود بر ذات ایمش .

همة الرجال تقاع الجبال فجواسنچه مومی الیه حضرتلرینک همت عالیهلری سایه سنده دوخاونوی صابرا- نیه ایچنده امور شرعیله کاتبنده مستخدم کاتبار حاضرگی کونده وسط غنه اوسکان صاچ اوستونه قارا قطیفه کلاپوش کیار که عادتله مشار . بن بوکا دوخاونوی صابرانیه مونی اصلاحنک بر مقدمه سی وبرنجی باصقچر دیب قاراب نه-ایه درجه ده مهنون ومسرور اولدم . ومع الهمنونیت سلام بیروب ایچکه کردم . کاتب افندیلر سلام قایتاروب التفات ایتدیلر . محترم مفتی الاسلام حضرتلرینک اماملرغه کوندراگان وعظ ونصیحت لری بتون روحه زغه تاثیر اینکان ایلی . بولارنی کورگاچ دخیده آرتق متاثر بولدم محترم مفتی وقاضی حضرتلرینک خیرلی عهزلرینی نیلاب دعاده فالدم . یثا قتلتمده ، مصباح الدین عبدالعکیمه ف .

مسجد یرین تراموا یغنه صاتو خیری

ناشکمدده «خاتون مسجد» ناک متولیسسی مسجد

یرینک بر فسهن تراموای شرکتینه صانقان خیری

مجل مزده کوبدن یازیلوب اوتکان ایلی .

احکام شرعیله که خلافت قبیلو پیغمبر مز طیفان نرسه لر که مباشرت نیک هلاکت که اوستراوی کوندن کون ظاهر اولوب توره . الله تعالی امت محمدی مذکور بدعت لردن واهلینک تاثیر نندن محفوظ ومصون ایله گای ایلی دیو ختم کلام ایدرم بدعت واهلندن استعاذه ایدیچی

ابو عبدالله

شعر

دین دین دیلر دینده قردش دیب شاولیکر ساده دلی مسلمان لرنی آلدیلر ،

انقیادسز اعتقادسز مصللرنی

قاره قویرق ایتوب بز که نیک بالغیلر ؟ .

روزه نماز فرض واجبنی بلماسه

دین حکمیننه باش اییار که نیکسنماسه .

بوندایلرغه قول صوزارغه فوشمی کتاب

اوزی ، ازلاب احترام ، قول بیرماسه .

اسلامیت دعوا قیلب دین بلمگان

اسلامنک حکم لربین هیچ سویمگان ،

بر کشی که اسلام قردش دیب تورونی

پیغمبر لردن بر اویده سویمگان .

وومن اولغاچ دین ایمانغه حربص بولسون

کیرهک حضر کیرهک سفر غریب اولسون ،

صمیمیتی اسلامده پارلاق بولوب

اطاعت انقیادی خالص اولسون .

دین ایمان دن بر اقلغن آ کلامغان

دین سزلیکن قارتایغانچه طاکلامغان ،

مصللر که یاردم اینکان کشی بولسه

بولور اول حق بیوروغن صانلامغان .

ع . ا .

خارجى خبرلر

روس نيمس صوغشى

ريغا ودوينسكى رايونلارنده صوغش دوام ايتنه. صوگش وقت نيمس لر كونيته لال نيجيشه هجوملر ياصاب فارسه لارده آرتق موفقيت كورالمى دفع ايتلر. دويينا نهري بوينده ليندن رايوننده ده طوب ملتق صوغش دوام ايتنه. ۱۳ نچى اوكتابرده نيمس لر بو اولارنده ياقوبشنادنك عرب ياغنده طوب آطوب ايللو قست نك شرفنده زور هجوم ياصاغان بولاسه لارده موفقيتلى چماغان.

بعض واق هجوملارده بزنىكى لر قابرغادن هجوم ياصاب قولغه اسيرلر توشور كهلنگان لر.

صوفيه شهرى

بلغارلر نيمس لر نظارتند، اولارق صوفيه شهرين بيك نق استحكاملر ياصاب نغوتقان لر. صوفيه شهرى ايلانه سينه گير مانيه دن كيلنگان آير ايلان لر اوچون مخصوص سرايلار ياصاغان لر.

صوبه

روس غزته لر ينده يازلديقينه كوره صربلرنك اشتيب شهرى غربنك ك كورگان احواللرى او كغايلى تو گل. شول سببلى صربلر غه اسكوب شهرين بوشا. تورغه توغرى كيلنگان. آندان غراژ دانسكى مامورلر ايلان بارلق اجنبى قونسوللر چغرب كيتكان لر.

بالقان ده

بیرلین غزته لر نندن آلنوب يازلغان خبرلر گه كوره گرماتيه آفستريه عسكركلرى صربيه غه قارشى دورت اولارندن هجوم باشلاغان لر. برى دويينا صوى بوينده بوسنه او كغاييندن، ۲ نچى بيلغر اد توگار گندن ۳ نچى «پالچوقى» ايلانه سندن ۴ نچى يوزار بوانس ياغندن.

بو حقه مهله خلقى طرفندن بېرلنگان شكاييت صودده قارالوب مهله خلقى نك سوزى اعتبارغه آلتغان. آبلاستنوى پريسوتستوبه ساتوچى بران قرامواى شركتى آراسنده بولغان دوغورونى بوز. درغان ديب يازلر.

بره ونك اخراوى منفعت اوچون وقف ايتكان يرين دنياوى منفعت كه قزغوب ساتو آخرتن اويلا. غان مؤمن كامل بولغان كشيبنك اشى تو گل در. مهله اهاليسى نك اويلا بولويده بېرندى اشلر گه يول قويماولرينه رحمت اوقيمى اوتوب بولمى.

تبريك

محترم پتر اغراد آخوندى محمد صفا حضرة بايزيدف نك مفتى تعيين ايدىلوى ايله جنابلارنى وجهله علماء كرام وديانت پرور اهالى اسلامنى تبريك ايدوب مشار اليه نك اوزون عهردى او اوب دين وديانتنى ساف يولنچه صافلاب خدمت ايتمك لرى نصيب اولماقينه جناب حقدن تضرعانه تلاب قالدق. بالطاچ اولمى اماملرى.

امضالر (۱۴ امام امضاسى)

وفات

اورسكى اوبازى ۳ نچى اوسرگان وولمى باى قزاق اولى نك محمد ظريف قارى ابن محمد على آخوند ايلباقتين جنابلارى عرفه كوننى وفات اولوب عيد قربان كونى دفن ايدلالمشدر. مرحوم رحمت خداده غريق اولوب وارثلار نه اوزون عمر كور كام صبر و بركسون ايدى مرحوم حافظ كلام الله اولوب بكرمى سنه دن بيرلى هر سنه رمضان شريفده اورسكى نك بر نچى مسجدنده ختم ايتده ايدى قرائتى وحفظى گوزل ديانتى ده يرنده اوله رقى ياشى فرق دن اوزغان ايدى.

عبدالله الهامدى.

هجومك بو نقطه لر دن باش-لاونوي صربلرني اورطاغه طوپلر اوچون تعيين ايدلنگان پلانلرغه منا- سب ديلر. صوغش مخبرلر نك بالاتفاق يارولرينه كوره صربلر صوغشي كوچ وغبرلر بن صرف ايتوب صوغشه ديلر.

نيمس صو استى كيمه لرى

صوغشي وقت لر ددشمال دينگزنده گير مانينه نك صو استى كيمه لر نك حر كت دن توقنالوينه سبب ايتوب آدلر نك بيك كويس نك چناق قاعه بوغازينه اوزانلدىن يازالر. درست بولسه حاضرده آدلر دينگزنده هم آق دينگزده ۳۰ لپ نيمس صو استى كيمه سى بار ديلر.

بلغارلر تجاوزه

افينادن طارالغان خبرلره كورد زورغنه قوتندن تشكىل ايتلنگان بلغار عسكرى صرب طوفر اغينه تجاوزه ايتوب «ژرانيه» ايلان «ريستورانس» آراسنك غى خطى اشغال ايتكانار. شولا يوق ولاسينادن قوچا نيك گه طابا سوزالغان تپه لرده ده بلغار صرب عسكرى لرى آراسنده جدى صوغش لر دوام ايتنه بلغارلر نك مقصدى «ماناستير» شهرينه طابا ياشوب ما كيدونيدنى اشغال ايتو ديب يازالر.

تيفونين باقلارنده صوغش لر بق دوام ايتنه بو طرفه اولان بلغارلر نك ايكي مرتبه اولان هجوملرى دفع ايدلنگان.

اورنبورغ خبرلرى

عزيمه صاتوچى مالايلىر

فارشنادده تورا تورغان صوفي غنه بر قارت اوز اوغلينه (۱۳ ياشنده) باشقه لرغه ايباروب غزيمه و تياغرام صانوب بوررگه (فايده ايتارگه) رخصت بيرگان بولغان.

ايتووينه كوره بالاسى مدرسه ده باخشيمه سبق

اوقوب بوروگان. مذكور بالا انكاسينه آچه بير ماسه ده چايلك فاين ايتدم ديب ايتب وقتلى وقت سن فابتوب بورى ايتكان. صلوك كونلرده شولوق بالا تماكى تارتورغه اويران ب هر نيمه كون تونگى ساعت ۱۲ لرده فابتوب بوروگان. آتاسى بالانك اخلاق سن بولوينه اچى پويش معلوم كسبندن توقناتقان، بالا شول وقت آرتق آچه سينه اچيگان بال آلب ده اچكالب بوروگان. شول يولده يواروب اوقودنك اخلاصى فابتقان. شيمدى باش وصقالى آغارغان بو قارت اوزينك خطا ايتدكن آكلاسه ده اش اونكان.

در واقع صوغشي كونلرده بزنلر تانار بالالارندن بيك كوبلرى غزيمه صاتوب بوروگانلرى كورنه عيد كوننى قولينه غزيمه توققان (آرالنده نماز فرض بولغان بالالارده بار) مالى لر ديسته دن آرتق اولوب «وقت كيره كمى؟» ديب تكبير ايتكان وقتده مسلمانلرني اورته ب بوروديلر.

دينى بيردم وقتده طهارتله ب عيدكه بارا تورغان مسلمان بالالرينك سفسطه آرتندن بوروب مسلمان لر نك تكبير ايتولرينه ده اعتبار ايتى تماكى لك آرتندن بورولرى تاعف ايتى اوتنه تورغان اش توكل در.

بيش اون تين فايدگه فاراب بوقاروده ايتلنگان روشده اخلاق بوزونى موجب بولغان بر اشككه بالا لرني ارم ايتو تيوشلى بر اش توكل در. آكللى خلق نك بواشدن بالالرين صافلاو تيوش. مخبر.

ناشرى محمدولى بن عبدالغنى عسيفى .

Издатель Мухамедвалий Хисаиновъ

محررى فيض خان داودى .

Отвѣтственный Редакторъ Ф. Даутовъ.

Тип . журнала «Динъ ва Магишеть» Оренбургъ

